DZIENNIK USTAW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 26 czerwca 2015 r.

Poz. 893

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 11 czerwca 2015 r.

w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego w postępowaniu karnym[1)]

Na podstawie art. 300 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.[2)]) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wzór pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego w postępowaniu karnym, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r.[3)]

Minister Sprawiedliwości: *B. Budka*

1) Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz. Urz. UE L 142 z 01.06.2012, str. 1).

2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556 oraz z 2015 r. poz. 21, 290 i 396.

3) Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego w postępowaniu karnym (Dz. U. poz. 761), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 27 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 11 czerwca 2015 r. (poz. 893)

WZÓR

POUCZENIE O UPRAWNIENIACH I OBOWIĄZKACH PODEJRZANEGO W POSTĘPOWANIU KARNYM

Podejrzanemu w postępowaniu karnym przysługują wymienione poniżej uprawnienia:

1. Prawo do składania wyjaśnień, także na piśmie, prawo do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na poszczególne pytania, bez konieczności podania przyczyn odmowy (art. 175 § 1, art. 176 § 1)[1)]. W wypadku wezwania do osobistego stawiennictwa, usprawiedliwienie nieobecności z powodu choroby jest możliwe wyłącznie po przedstawieniu zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego. Inne zwolnienie jest niewystarczające (art. 117 § 2a).

2. Prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. Jeżeli podejrzany wykaże, że nie stać go na obrońcę, sąd może wyznaczyć obrońcę z urzędu (art. 78 § 1). Nie można mieć więcej niż trzech obrońców jednocześnie (art. 77). W wypadku skazania lub warunkowego umorzenia postępowania karnego podejrzany może zostać obciążony kosztami obrony z urzędu (art. 627, art. 629).

3. Na żądanie podejrzanego przy jego przesłuchaniu może być obecny obrońca (art. 301).

4. Jeżeli podejrzany nie zna wystarczająco języka polskiego – prawo do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, także przy kontaktach z obrońcą (art. 72 § 1).

5. Prawo do informacji o treści zarzutów, ich uzupełnieniu i zmianach oraz kwalifikacji prawnej zarzucanego przestępstwa (art. 313 § 1, art. 314, art. 325a § 2 i art. 325g § 2).

6. Prawo do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia, np. o przesłuchanie świadka, uzyskanie dokumentu, dopuszczenie opinii biegłego (art. 315 § 1, art. 325a § 2). Jeżeli istnieje obawa, że świadka nie będzie można przesłuchać na rozprawie, podejrzany może wystąpić o jego przesłuchanie przez sąd lub zwrócić się do prokuratora o przesłuchanie świadka w tym trybie (art. 316 § 3).

7. Prawo dostępu do akt sprawy, do sporządzania odpisów i kopii. Można odmówić dostępu do akt ze względu na ważny interes państwa lub dobro postępowania (art. 156 § 5).

8. Prawo do złożenia wniosku o zapoznanie się z materiałami śledztwa lub dochodzenia przed jego zakończeniem. W trakcie tych czynności podejrzanemu może towarzyszyć obrońca (art. 321 § 1 i § 3, art. 325a § 2).

9. Prawo do złożenia wniosku o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego w celu pogodzenia się z pokrzywdzonym (art. 23a). Udział w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny. Pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji są brane pod uwagę przez sąd przy wymiarze kary (art. 53 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

10. Jeżeli sprawca, który nie był wcześniej skazany za przestępstwo umyślne z użyciem przemocy, przed rozprawą naprawił szkodę lub zadośćuczynił wyrządzonej krzywdzie, na wniosek pokrzywdzonego można umorzyć postępowanie karne o przestępstwo zagrożone karą nie wyższą niż 3 lata pozbawienia wolności, o przestępstwo przeciwko mieniu zagrożone karą nie wyższą niż 5 lat pozbawienia wolności oraz o opisane w art. 157 § 1 Kodeksu karnego uszkodzenie ciała inne niż ciężkie (art. 59a Kodeksu karnego).

11. Prawo do uzgodnienia z prokuratorem wniosku o wydanie wyroku i wymierzenie przez sąd ustalonych kar lub innych środków bez przeprowadzania dowodów (art. 335 § 1), który może zostać uwzględniony przez sąd, jeżeli pokrzywdzony się nie sprzeciwi (art. 343 § 2). Wniosek taki można również złożyć samodzielnie, przed doręczeniem zawiadomienia o terminie rozprawy (art. 338a) albo na rozprawie, do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych (art. 387 § 1), jednak wówczas sąd może go uwzględnić tylko, gdy prokurator i pokrzywdzony się nie sprzeciwią (art. 343 § 2, art. 343a § 2, art. 387 § 2). Jeżeli sąd uwzględni wniosek, może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary (art. 60a Kodeksu karnego). W sprawie o zbrodnię może to nastąpić tylko, gdy wniosek został złożony przed doręczeniem zawiadomienia o terminie rozprawy (art. 387 § 4). W sprawie o przestępstwo zagrożone karą nie wyższą niż 5 lat pozbawienia wolności sąd może także odstąpić od wymierzenia kary i orzec inny środek (art. 60a Kodeksu karnego).

[1)] Jeżeli nie wskazano innej podstawy prawnej, przepisy w nawiasach oznaczają odpowiednie artykuły ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

12. W postępowaniu przyspieszonym, w przypadku zapewnienia uczestnictwa podejrzanego w postępowaniu w drodze wideokonferencji, Policja doręcza mu wniosek o rozpoznanie sprawy (art. 517b § 2a, art. 517e § 1a). Może on składać wnioski i oświadczenia oraz dokonywać czynności procesowych wyłącznie ustnie do protokołu. Pisma procesowe, których nie można było przekazać do sądu, mogą być odczytane na rozprawie (art. 517ea § 1 i § 2). W ten sam sposób może być zapewniony udział w postępowaniu obrońcy i tłumacza (art. 517b § 2c i § 2d). W postępowaniu przyspieszonym wniosek o uzasadnienie wyroku może być zgłoszony ustnie do protokołu albo złożony na piśmie w terminie 3 dni od daty ogłoszenia wyroku; termin do wniesienia apelacji wynosi 7 dni (art. 517h § 1 i § 3).

Podejrzany nie ma obowiązku dowodzenia swojej niewinności ani obowiązku dostarczania dowodów na swoją niekorzyść (art. 74 § 1). Jest jednak obowiązany poddać się:

1) oględzinom ciała i badaniom niepołączonym z naruszeniem ciała, pobraniu odcisków palców, fotografowaniu oraz okazaniu innym osobom (art. 74 § 2 pkt 1);

2) badaniom psychologicznym i psychiatrycznym oraz badaniom połączonym z dokonaniem zabiegów na ciele, z wyjątkiem chirurgicznych, pod warunkiem że nie zagraża to zdrowiu, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne (zwłaszcza pobranie krwi, włosów lub wydzielin organizmu, np. śliny); badania powinny być przeprowadzone przez uprawnionego do tego pracownika służby zdrowia (art. 74 § 2 pkt 2);

3) pobraniu przez policjanta wymazu ze śluzówki policzków, o ile jest to konieczne i nie zagraża zdrowiu (art. 74 § 2 pkt 3).

Niespełnienie tych obowiązków może prowadzić do zatrzymania i przymusowego doprowadzenia podejrzanego, jak również skutkować zastosowaniem wobec niego w niezbędnym zakresie siły fizycznej lub środków technicznych służących obezwładnieniu (art. 74 § 3a).

Podejrzany obowiązany jest również:

1) stawiać się na każde wezwanie i zawiadamiać organ prowadzący postępowanie o każdej zmianie miejsca pobytu trwającego dłużej niż 7 dni, w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie; w wypadku niestawiennictwa podejrzany może być zatrzymany i sprowadzony przymusowo (art. 75 § 1 i § 2);

2) wskazać adres, na który kierowana będzie korespondencja (art. 132 § 1 i § 2); w przeciwnym wypadku czynność lub rozprawa zostanie przeprowadzona pod nieobecność podejrzanego; niewskazanie adresu może również uniemożliwić złożenie wniosku, zażalenia lub apelacji z powodu upływu terminów (art. 133 § 2);

3) wskazać adres dla doręczeń w kraju, kiedy przebywa za granicą; w przeciwnym wypadku pismo wysłane na ostatnio znany adres w kraju zostanie uznane za skutecznie doręczone, a czynność lub rozprawa zostanie przeprowadzona pod nieobecność podejrzanego; niewskazanie adresu może również uniemożliwić złożenie wniosku, zażalenia lub apelacji z powodu upływu terminów (art. 138);

4) podać nowy adres w wypadku zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu, w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie; w przeciwnym wypadku pismo wysłane na dotychczasowy adres zostanie uznane za skutecznie doręczone, a czynność lub rozprawa zostanie przeprowadzona pod nieobecność podejrzanego; niewskazanie adresu może również uniemożliwić złożenie wniosku, zażalenia lub apelacji z powodu upływu terminów (art. 139).

Potwierdzam otrzymanie pouczenia

.....

(data, podpis)